

Vejledning til excel- skabelon til beregning af friplejebolig-takster

Januar 2026

Indhold

Forord	3
1. Forside	4
2. Omkostninger	4
3. Fordelingsnøgler	7
4. Enheder	7
5. Beregning af døgntakst	8
7. Omkostningsdefinition	12
8. PL	12
9. Tjekliste	12

Forord

Denne vejledning er en trin-for-trin guide til KL og BDO's excel-skabelon til beregning af friplejeboligtakster. I flere af afsnittene vises der eksempler, hvor der indgår fiktive omkostninger som omkostningseksempler. Disse omkostningsværdier erstattes blot med kommunens egne tal. I excel-skabelonen kan man indtaste i de hvide celler. Gule og mørkegrønne felter i skabelonen er beregningsfelter, som udfyldes automatisk, når de relevante celler er udfyldt. Disse bør derfor ikke redigeres, da man risikerer at slette koderne i beregningscellerne, som skal bruges i de videre beregninger.

Vejledningen er opbygget således, at hver overskrift referer til et faneblad i excel-skabelonen. Underoverskrifter referer til tabeller i fanerne eller kolonner i disse tabeller.

1. Forside

På fanebladet "Forside" indtastes kommunenavn og dato. Herudover er der et tekstfelt, som bør udfyldes med et kort oprids af datagrundlaget for beregningerne samt anden relevant information.

2. Omkostninger

På fanebladet "Omkostninger" indtastes alle kommunens omkostninger forbundet med drift af plejeboliger.

Fanebladet indeholder fire tabeller: Overblik, Omkostningsposter, Fordeling af omkostninger ift. takst, og Beregning.

2.1 Overblik

Omkostninger	54.483.673,60 kr.	Overhead, %	6,3%
Afsæt for beregning	Regnskab	Moms, %	4,82%
År	2024		

I overblikstabellen øverst til venstre udregnes de totale omkostninger automatisk. Herudover indtastes hvilket år, og hvorvidt det er budget eller regnskab, som ligger til grund for beregningen, samt de satser der er anvendt for overhead og moms

2.2 Omkostningsposter

Omkostningsposter	Udgiftskode (kontonummer, PSP element, Profitcenter eller lignende.)	Beløb	Definition af omkostningstype	Fordelingsnøgle	Beregn med fordelingsnøgle	Beløb i alt	Kommentar/dokumentation henvisning
Personale							
Plejepersonale		50.000.000,00 kr.	Direkte omkostning	Nøgle 1	Ja	37.619.236,05 kr.	
Vikar		5.000.000,00 kr.	Direkte omkostning	Nøgle 3	Ja	2.835.820,90 kr.	
					Ja	- kr.	
Personale relaterede udgifter							
Julefrokost		8.000.000,00 kr.	Indirekte omkostning	Nøgle 1	Ja	6.019.077,77 kr.	
Kantineordning		4.000.000,00 kr.	Indirekte omkostning	Nøgle 1	Ja	3.009.538,88 kr.	
					Ja	- kr.	
Driftsmidler og inventar							
Printerpatroner		5.000.000,00 kr.	Fællesomkostning	Ingen	Nej	5.000.000,00 kr.	
						- kr.	

Her indtastes omkostningerne på hver enkelt omkostningspost. I de grønne rækker er der indtastet nogle vejledende overkategorier, som svarer til temaerne i tjeklisten. Disse kan evt. erstattes med nogle, som vurderes at være mere hensigtsmæssige i det enkelte tilfælde. Brug fanebladet "Tjekliste" til at tjekke, at kommunen kommer omkring alle kategorier. I det følgende gennemgås hver enkelt kolonne i tabellen.

"Omkostningsposter"

Her angives navnet på omkostningsposten.

"Udgiftskode (kontonummer, PSP element, Profitcenter eller lignende.)"

Her angives den kode, som henviser videre til omkostningen i budgettet eller regnskabet.

"Beløb"

I denne kolonne indtastes omkostningen, som den står i det pågældende budget eller regnskab.

"Definition af omkostningstype"

I denne kolonne vælges hvilken type omkostning, som omkostningsposten klassificeres som. Der kan vælges mellem følgende omkostningstyper:

- Direkte omkostning
- Indirekte omkostning
- Fællesomkostning

For definitioner på kategorierne henvises til fanebladet "Omkostningsdefinition".

"Fordelingsnøgle"

I kolonnen "Fordelingsnøgle" angives det, om omkostningen enten er fordelt med en fordelingsnøgle, eller om omkostningen skal fordeles med en fordelingsnøgle. Der kan angives "Ingen", "Nøgle 1", "Nøgle 2", ... "Nøgle 30". Selve nøglenummeret henviser til fanen "Fordelingsnøgler", hvor der er mulighed for at dokumentere og formidle måden, man har beregnet sin fordelingsnøgle på. Det er også i fanen "Fordelingsnøgler", at man indtaster hver enkelt fordelingsnøgles procentsats samt dokumentation herfor. Dette skridt er til for at hjælpe kommunen med at dokumentere, hvordan man er kommet frem til fordelingsnøglen.

Fanen "Fordelingsnøgler" uddybes i afsnittet "Fordelingsnøgler"

"Beregn med fordelingsnøgle"

Denne kolonne giver mulighed for at vælge, om den indtastede omkostning i kolonnen "Beløb" skal korrigeres med den fordelingsnøgle, som er valgt i kolonnen "Fordelingsnøgle". Der kan vælges enten "Ja" eller "Nej". På denne måde kan man dokumentere sin fordelingsnøgle, uanset om den indtastede omkostning allerede er beregnet efter fordelingsnøglen, eller om fordelingsnøglen skal benyttes i beregningen i arket. Hvis den indtastede omkostning allerede er beregnet efter fordelingsnøglen, vælger man blot "Nej" i denne kolonne.

"Beløb i alt"

I denne kolonne indtastes der ikke noget, da kolonnen automatisk opsummerer beløbet fra kolonnen "Beløb" og korrigerer evt. beløbet med den valgte nøgle fra kolonnen "Fordelingsnøgle". Det er beløbene fra denne kolonne, som opsummeres i opsamlingskemaet.

"Kommentar/dokumentation henvisning"

I denne kolonne skrives noter til omkostningsposten, som kan understøtte gennemsigtighed og formidling af beregningerne.

2.3 Fordeling af omkostninger ift. takst

I denne tabel skal man fordele de enkelte omkostningsposter ud på de forskellige takstkategorier, plejeboligtakst, sundhedslovsydelser og madservice. Dette gøres ved at indtaste de forskellige andele i pct., som omkostningen fylder på de pågældende takstkategorier.

Tabellen kan udfyldes på tre måder:

1. Enten kan der indtastes en fordeling ud for hver enkelt omkostningspost i de hvide rækker i tabellen. På denne måde er det meget nemt at holde styr på, hvordan den enkelte omkostning er fordelt på de forskellige takstkategorier.
2. Der kan alternativt anvendes en overordnet fordeling, som indtastes i de lysegrønne celler under titlerne på plejetakstkategorierne. Ved at benytte de overordnede fordelinger i de lysegrønne celler fordeles omkostningerne ud på takstkategorierne, uden at man behøver at indtaste fordelinger på hver enkelt omkostningspost. Se eksempel nedenfor.
3. Ønsker man at anvende en særskilt fordeling på nogle poster, mens der på andre poster anvendes en overordnet fordeling skal man blot lade de rækker, hvor man ønsker at anvende den overordnede fordeling, stå tomme. I nedenstående er der eksempelvis anvendt særskilte fordelinger i første og tredje række, mens anden række anvender den overordnede fordeling i nederste tabel.

Plejeboligtakst	Sygepleje efter Sundhedsloven		Madservice	Træning ikke omfattet af helhedspleje
	Varetaget af SOSU-personale	varetaget af syge- plejersker		
70,00%	20,00%	5,00%	4,50%	0,50%
50,00%	30,00%	15,00%		5,00%

Bemærk, at kolonnen "procent-test" er grøn. Denne kolonne er grøn, hvis summen af fordelingen er 100%, mens den bliver rød, hvis fordelingen ikke summer til 100%. Kolonnen skal derfor altid være grøn.

2.3 Beregning

I beregningstabellen fordeles omkostningerne på takstkategorier ud fra de andele i procent, som er blevet indtastet i tabellen "Fordeling af omkostninger ift. takst". Disse udregninger foretages automatisk, og tabellen bør derfor ikke redigeres.

Beregning				
Plejeboligtakst	Sygepleje efter Sundhedsloven		Madservice	Træning ikke omfattet af helhedspleje
	Varetaget af SOSU-personale	varetaget af sygeplejersker		
26.333.465,23 kr.	7.523.847,21 kr.	1.880.961,80 kr.	1.692.865,62 kr.	188.096,18 kr.
1.417.910,45 kr.	850.746,27 kr.	425.373,13 kr.	- kr.	141.791,04 kr.
- kr.	- kr.	- kr.	- kr.	- kr.
4.213.354,44 kr.	1.203.815,55 kr.	300.953,89 kr.	270.858,50 kr.	30.095,39 kr.

3. Fordelingsnøgler

I fanen fordelingsnøgler skal man dokumentere de fordelingsnøgler, som bliver anvendt i fanen "Omkostninger".

Nøgletitel

Her angives et navn eller titel til fordelingsnøglen.

Nøglenr.

Her er nøglenumrene givet. Det anbefales ikke at ændre i denne kolonne, da fanen "Omkostninger" trækker fordelingsnøglerne fra nøgletalsnummeret.

Fordeling (%)

Her indtastes fordelingsnøglen.

Dokumentation og kommentar

I disse kolonner dokumenteres eller henvises der til dokumentation for, hvordan man er kommet frem til fordelingsnøglen. Her angives et navn eller titel til fordelingsnøglen.

4. Enheder

I denne fane angives den takstenhed (antal plejeboliger, antal pleje- og omsorgsforløb), som taksten for den kommunale leverandør skal opgøres i. Start med at "vælge type af enheder" i forhold til om der taksten skal være på **pladser** eller **forløbsdøgn**.

Takstenhederne bliver også på denne fane fordelt på de pladstyper (takststruktur), som man ønsker at fordele sine omkostninger ud på under de enkelte takstkategorier (skærmet plads, somatisk plads osv.).

Til sidst giver fanen mulighed for at korrigere takstenhederne for forskelle i belægningsprocenter og forskelle i ressourceforbrug, som kan eksistere mellem de forskellige pladstyper eller pleje- og omsorgsforløb. Dette gøres ved at vægte de forskellige pladstyper, så man får en basisenhed som takstenhed i sine videre beregninger.

"Type af pladser eller forløb"

Her indtastes navnet på de pladstyper eller forløb, som man ønsker at anvende. Dette kan fx være skærmede pladser og alm. somatiske pladser. Men man kan også lave andre opdelinger, fx på forskellige niveauer af plejebehov.

"Antal pladser eller forløb"

Her indtastes det antal takstenheder (pladser eller plejepakker), som kommunen har eller leverer af den enkelte pladstype eller plejepakke.

"Vægtning (budget/ressource)"

Her indtastes pladstypernes eller forløbets omkostningsmæssige vægtning. Det anbefales at have en reference pladstype eller forløb med vægtningen 1. Vægtningen for de øvrige takstenheder kan herefter beregnes som 1 plus den procentvise forskel i pris/ressourcer mellem den givne plads eller forløb og referencepladstypen.

Eksempel

En kommune har 100 somatiske plejeboligpladser og 20 skærmede plejeboligpladser, altså 120 boliger. Men de skærmede boliger tildeles en højere normering, fx faktor 1,2, hvorfor de svarer til 24 somatiske pladser. Omkostningerne fordeles derfor på 124 boliger (basisenheder), mens taksten efterfølgende vil være differentieret alt efter, om der er tale om en somatisk eller skærmet plejeboligplads (1,2 gange takst). For denne metode gælder det ligeledes, at der kan korrigeres for belægningsprocent. Såfremt der vælges forløbsdøgn som enheder, vil belægningsgraden allerede være indeholdt heri, idet det antages at forløbsdøgn udgør de døgn, hvor en bolig har været beboet.

"Belægningsprocent"

Her indtastes kommunens beregnede belægningsprocent på den enkelte pladstype. Dokumentation for denne belægningsprocent bør uddybes i kassen "Dokumentation for belægningsprocent" under tabellen. Såfremt

Eksempel

For en kommune, der har 120 plejeboliger og en belægningsprocent på 95%, vil omkostninger efter denne metode skulle fordeles på $120 \cdot 95\% = 114$.

5. Beregning af døgntakst

I denne fane beregnes den egentlige døgntakst. Størstedelen af felterne henter automatisk data fra de øvrige faner. Det eneste, der skal udfyldes, er den PL, som taksten ønskes oplyst i, og det antal døgn, der er i den periode, som man ønsker at beregne døgntaksten for. På forhånd er der indtastet 365 døgn, da mange takstberegninger vil være baseret på en periode på et år. Men er beregningen foretaget på baggrund af et skudår eller en helt anden periode, kan man frit ændre antallet af døgn. Disse oplysninger indtastes i det område, som er indsat i udklipet på næste side.

År	2024
PL år	2024-PL
PL	1,00

Feltet "PL" og "År" skal ikke udfyldes. Dette udfyldes automatisk ud fra det valgte PL-år. I det følgende gennemgås de resterende felter i fanen.

Antal døgn i året	365
Antal belagte pladsdøgn i året	37.577

"Vægtede antal belagte enheder"

Her oplyses det samlede antal vægtede belagte enheder, som bliver hentet fra fanen "Enheder". Det er summen af de vægtede basisenheder, som hentes over.

"Antal belagte pladser"

Her oplyses det samlede antal belagte pladser (dvs. ikke basisenheder). Beregningen ser således ud:

$$\text{Belagte pladser} = \text{pladser pr. døgn} * \text{gennemsnitlig belægningsgrad}$$

Både Vægtede antal belagte enheder og Antal belagte pladser bruges i beregningen af døgntaksterne, da vi nu har et hhv. vægtet og uvægtet mål for antallet af enheder og pladser. I selve beregningen af taksten kan de daglige omkostninger med antallet af enheder og pladser nu fordeles.

Direkte omkostning 2024-PL	40.455.057 kr.
Indirekte omkostning 2024-PL	9.028.617 kr.
Fællesomkostning 2024-PL	5.000.000 kr.
Samlede årlige omkostninger 2024-PL	54.483.674 kr.
Overhead 2024-PL	3.432.471 kr.
Moms 2024-PL	2.791.558 kr.
Samlede årlige omkostninger 2024-PL, inkl. moms og overhead	60.707.703 kr.

"Samlede årlige omkostninger XXXX-PL"

Her oplyses de samlede omkostninger i perioden opgjort i det valgte PL-niveau. Dette udregnes automatisk som summen af alle omkostninger i beregningstabellen i fanen "Omkostninger" ganget med PL-satsen.

I de efterfølgende rækker oplyses de samlede omkostninger fordelt på de enkelte omkostningstyper i 2024-PL. Disse tal hentes ligeledes automatisk fra fanen "Omkostninger" og ganges med PL-satsen.

"Omkostninger fordelt på takstkategorier"

Her oplyses de samlede PL-korrigerede omkostninger fordelt på de forskellige takstkategorier. I den øverste række oplyses de samlede omkostninger for hele perioden. Disse hentes fra tabellen "Beregning" i fanen "Omkostninger". I rækken under er omkostninger divideret med antallet af døgn i perioden for at få omkostningerne pr. døgn. Det er disse omkostninger pr. døgn, som divideres med enten antallet af vægtede belagte enheder eller antallet af belagte pladser for at få plejeboligtaksten.

Omkostninger fordelt på takstkategorier (Samlet) 2024-PL	Plejeboligtakst	Sygepleje efter Sundhedsloven		Madservice	Træning ikke omfattet af helhedspleje	Samlet
		Varetaget af SOSU- personale	varetaget af syge- plejersker			
Årlige omkostninger	41.863.437 kr.	12.457.518 kr.	3.351.363 kr.	2.589.657 kr.	445.728 kr.	60.707.703 kr.

"Døgntakst pr. borger fordelt på takstkategorier (korrigeret for belægningsprocent)"

I denne tabel udregnes den endelige døgntakst fordelt på de enkelte takstkategorier (pleje, sundhedslovsydelser og madservice) og pladstyper eller forløb.

I øverste række ud for "Skal enheden vægtes", vælger man, hvorvidt der i hver takstkategori skal korrigeres for vægtning. Dette kan være relevant i nogle kategorier, men ikke i andre. I eksemplet nedenfor er der valgt ikke at korrigere for vægtning mht. madservice, da det er vurderet, at omkostningen i forbindelse med madservice pr. borger er den samme på tværs af kategorier.

Døgntakst pr. borger fordelt på takstkategorier (korrigeret for belægningsprocent)	Plejeboligtakst	Sygepleje efter Sundhedsloven		Madservice	Træning ikke omfattet af helhedspleje	Samlet	Omregnet vægt
		Ikke kompleks	Kompleks				
Skal pladsen vægtes?	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja		
Indtast navn på type 1	1.151,16 kr.	342,56 kr.	92,16 kr.	68,92 kr.	12,26 kr.	1.667,05 kr.	1,0
Indtast navn på type 2	989,60 kr.	294,48 kr.	79,22 kr.	68,92 kr.	10,54 kr.	1.442,75 kr.	0,9
Indtast navn på type 3	1.247,09 kr.	371,10 kr.	99,84 kr.	68,92 kr.	13,28 kr.	1.800,23 kr.	1,1
Gennemsnitstakst	1.114,08 kr.	331,52 kr.	89,19 kr.	68,92 kr.	11,86 kr.	1.615,57 kr.	

Hvis man ikke vil vægte sine pladser ud fra pladstype eller plejetyngde, men man i stedet har valgt at have én gennemsnitlig vægtet døgntakst på tværs af pladser og plejetyngde, skal man blot vælge "Nej" ved plejeboligtakst og "Skal pladsen vægtes".

I dette tilfælde vil beregningen se således ud: "Daglige omkostninger"/"Antal belagte pladser".

$$\text{Døgntakst} = \frac{\text{Daglige omkostninger}}{\text{Antal belagte enheder}}$$

Hvis takstkategorien skal vægtes, laves selve beregningen i to trin.

1. I trin 1 beregnes døgntaksten for én basisenhed pr. døgn. Dette gøres ved at dividere de "daglige omkostninger" med antallet af vægtede belagte enheder (basisenhederne). Denne takst giver imidlertid en kunstigt lav døgntakst for de pladstyper, som er vægtet med en vægt højere end 1 på fanen "Enheder", og man må derfor korrigere for dette i trin 2. Med andre ord, så får man i trin 1 en takst, som er fordelt på flere pladser (eller pakker) end der findes pladser i virkeligheden, da nogle plejeboligpladser vægter flere basisenheder end andre. Det kunne fx være pladstypen "afskærmet plads", som i eksemplet i skabelonen fylder 1,2 enheder.
2. I trin 2 korrigeres døgntaksten fra at være kunstigt lav på de pladstyper med en vægt højere end 1. Vi skal her regne døgntaksten tilbage fra basisenheder op til en vægtet plads (eller plejepakke). Det gøres ved at korrigere døgntaksten med den pågældende pladstypes/plejepakkes vægt fra kolonnen "Vægtning (budget/ressource)" på fanen "Enheder".

Eksempel

En borger på en somatisk plads med særlige behov vil jf. eksemplet i skabelonen skulle have en takst, der omfatter basisenhedstaksten*vægtning 1,1. Dette giver afregningsprisen for en døgntakst for den pågældende borger.

$$\text{Vægtet døgntakst} = \frac{\text{Daglige omkostninger}}{\text{Vægtede antal belagte enheder}} * \text{vægt}$$

Opsummerende er der i de endelige døgntakster i denne tabel taget højde for:

- Belægningsprocent
- Andelen af de samlede omkostninger, der udgøres af netop denne kategori (pleje, sundhedslovsydelser eller madservice)
- Evt. vægtning baseret på fx pladstype eller plejetyngde
- PL

Nederst er indsat en kontroltabel således det kan afstemmes om alle omkostninger er for kommet med i takstberegningen og fordelingen er foretaget korrekt i forhold til fordelingen.

7. Omkostningsdefinition

Her kan man se og ændre i definitionerne til udgiftstyperne. Der bør ikke ændres i udgiftstyperne, da flere af fanerne trækker udgifter på definitionen af udgiftstypen.

8. PL

Denne fane benyttes til at dokumentere den valgte PL, der anvendes i beregningerne. Arket er på forhånd udfyldt med de beregnede PL-satser for 2021-2023. Derudover er der gjort plads til at udfylde for fremtidige år.

9. Tjekliste

Dette ark er et inspirationsark til omkostningsposter. Dette bør løbes igennem med henblik på at sikre, at man har medtaget alle omkostningsposter i fanen "Omkostninger".

KL | BDO